

Рекомендована д. фармац. наук, проф. В. В. Трохимчуком
УДК 615.454.2+616.147.17-007.64
DOI 10.11603/2312-0967.2018.1.8603

АНАЛІЗ ВІТЧИЗНЯНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ РЕКТАЛЬНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ПРОКТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

© **І. М. Олійник, С. М. Феденько, М. І. Федоровська**

Івано-Франківський національний медичний університет
olijnyk.ivanna89@gmail.com

Мета роботи. Вивчення номенклатури зареєстрованих в Україні ректальних лікарських засобів (ЛЗ) для лікування таких проктологічних захворювань, як геморої, анальна тріщина, проктити.

Матеріали і методи. Застосовано маркетинговий, статистичний та графічний аналізи.

Результати й обговорення. У ході досліджень встановлено, що на вітчизняному ринку представлено 34 найменування ректальних ЛЗ різних форм випуску, з яких 71 % – супозиторії, 26 % – мазі та 3 % – креми; частка ЛЗ українського виробництва становить 35 %, а іноземного – 65 %. Результати проведеного маркетингового аналізу свідчать, що актуальним і перспективним є створення нових вітчизняних ректальних лікарських засобів для застосування в проктології.

Висновки. Проведено маркетингове дослідження вітчизняного ринку ректальних лікарських препаратів, які застосовують у терапії проктологічних захворювань. Ректальні лікарські засоби були проаналізовані за країною-виробником, формою випуску, вмістом діючих компонентів та ціновою політикою. В результаті проведеного дослідження зроблено висновок, що асортимент вітчизняних ректальних лікарських препаратів, які застосовують в проктології, є недостатнім, тому актуальною є розробка нових, ефективних форм ректальних лікарських засобів для лікування проктологічних захворювань.

Ключові слова: проктологічні захворювання; геморої; ректальні лікарські засоби; фармацевтичний ринок України.

Вступ. Геморої – це переважно судинна патологія клінічного (хірургічного) відхідникового каналу, зокрема нормальних печеристих утворень підслизового шару його слизової оболонки. Дуже важливим для розуміння патогенезу та методів лікування геморою є те, що функціонально печеристі структури гемороїдальних вузлів термінального відділу прямої кишки є своєрідним гідравлічним механізмом: заповнюючись кров'ю і збільшуючись у розмірах, вони стискають складки слизової оболонки та герметизують відхідник [1]. Головними клінічними ознаками цієї групи захворювань є ураження слизової оболонки прямої кишки різного ступеня тяжкості, яке супроводжується ознаками запалення, больовим синдромом, погіршенням місцевої мікроциркуляції [2].

За даними провідних колопроктологічних центрів, хірургічному лікуванню підлягають близько 30 % хворих на хронічний геморої. Такі операції посідають перше місце в структурі хірургічних втручань будь-якого проктологічного відділення. Ускладнення після гемороїдектомії складає 30–40 %, до яких належать виражений больовий синдром, кровотеча, дизуричні прояви, гнійно-запальні процеси. Терміни тимчасової непрацездатності після гемороїдектомії залишаються тривалими і складають не менше 4-х тижнів [1].

Консервативні методи лікування, включно найсучасніші препарати для медикаментозної терапії проктологічних захворювань, за ефективністю незначно перевищують плацебо. На сьогодні відомо про більше 30 різних методів хірургічного лікування хронічного геморою, анальної тріщини та проктиту, однак частота післяопераційних ускладнень та незадовільних результатів лікування залишається високою [3]. Лікування хронічних тріщин прямої кишки нині характеризується все більш частим використанням нехірургічних методів впливу на тонус внутрішнього анального сфінктера [4].

При виборі лікарських форм для профілактики та лікування даних захворювань найбільш раціональною, зручною при застосуванні та здатною забезпечувати максимальний терапевтичний ефект є форма супозиторіїв [5].

Медикаментозне лікування проктологічних захворювань на сьогодні залишається складним завданням проктології та фармацевтичної технології, оскільки досі на фармацевтичному ринку України кількість таких засобів обмежена.

Мета роботи – вивчення номенклатури зареєстрованих в Україні ректальних лікарських засобів (ЛЗ) для лікування таких проктологічних захворювань, як геморої, анальна тріщина, проктити.

Матеріали і методи. Протягом виконання роботи було проведено маркетингові дослідження ринку ректальних лікарських засобів, що застосовуються при проктологічних захворюваннях. В якості основного матеріалу дослідження використовувались дані Державного реєстру лікарських засобів, публікації у науково-практичних виданнях, інформація з офіційних Web-сайтів виробників. Отримані результати проілюстровані графічно, з наведенням висновків та пояснень.

Результати й обговорення. Препарати проаналізували за такими групами АТС: препарати для лікування геморою та анальних тріщин у комбінації; інші засоби для лікування геморою та анальних тріщин для місцевого застосування; кортикостероїди; місце-

ві анестетики; інші анаболічні препарати; різні речовини, що діють на травну систему та метаболізм; інші препарати, що сприяють загоєнню.

Отримані дані показали, що на вітчизняному ринку представлено 34 найменування ректальних ЛЗ, що застосовуються для лікування проктологічних захворювань станом на грудень 2017 р.

У структурі асортименту проктологічних ЛЗ 22 (65 %) препарати іноземного виробництва та 12 (35 %) – вітчизняного. Аналіз цінової політики (табл. 1) показав, що лікарські засоби імпортного походження є дороговартісними, а отже, менш доступними для більшості населення. Поділ препаратів за країною-виробником наведено на рисунку 1.

Таблиця 1. Перелік проктологічних лікарських засобів, присутніх на фармацевтичному ринку України*

Код АТС	Назва препарату	Країна виробник	Форма випуску	Середня ціна, грн
1	2	3	4	5
C05A X03	Прокто-глівенол®	Рекордаті Індастрія Хіміка е Фармасевтіка С.п.А., Італія	Крем	132,15
C05A X03	Прокто-Глівенол®	Дельфарм Юнінг С.А.С.	Супозиторії	140,44
C05A X	Реліф®	Байєр Консьюмер Кер АГ, Швейцарія	Мазь	116,63
C05A X	Реліф®	Байєр Консьюмер Кер АГ, Швейцарія	Супозиторії	111,70
C05A D03	Реліф®Адванс	Байєр Консьюмер Кер АГ, Швейцарія	Супозиторії	128,47
C05A D03	Реліф®Адванс	Байєр Консьюмер Кер АГ, Швейцарія	Мазь	159,47
C05A A	Реліф®Ультра	Байєр Консьюмер Кер АГ, Швейцарія	Супозиторії	131,73
C05A X03	Анузол	ПАТ «Монфарм», Україна, Монастирище	Супозиторії	15,90
C05A X03	Анузол	ВАТ «Нижфарм», Російська Федерація, Нижній Новгород	Супозиторії	19,80
C05A X	Беладонни екстракт	ПАТ «Монфарм», Україна, Монастирище	Супозиторії	8,91
C05A X	Беладонни екстракт	АТ «Лекхім-Харків», Україна, Харків	Супозиторії	12,07
C05A X	Красавки екстракт	ВАТ «Нижфарм», Російська Федерація, Нижній Новгород	Супозиторії	14,28
C05A X	Бетіол®	АТ «Лекхім-Харків», Україна	Супозиторії	12,58
C05A D	Гемороль®	АТ «Гербаполь», Польща, Вроцлав	Супозиторії	148,63
C05A X03	Геморрон	Фармасайнс Інк. Канада, Монреаль	Мазь	131,31
C05A X03	Іхтіол	ПАТ «Монфарм», Україна, Монастирище	Супозиторії	14,90
C05A X03	Іхтіол	ВАТ «Нижфарм», Російська Федерація, Нижній Новгород	Супозиторії	22,16
C05A X	Постеризан®	Др. Каде Фармацевтична Фабрика ГмбХ, Німеччина	Мазь	226,15

1	2	3	4	5
C05A X	Постеризан®Форте	Др. Каде Фармацевтична Фабрика ГмбХ, Німеччина	Мазь	272,78
C05A X	Постеризан®Форте	Др. Каде Фармацевтична Фабрика ГмбХ, Німеччина	Супозиторії	189,68
C05AD	Проктозан®	СТАДА Арцнайміттель АГ, Німеччина	Мазь	130,18
C05AD	Проктозан®:Нео	СТАДА Арцнайміттель АГ, Німеччина	Мазь	123,56
C05A X03	Проктозан®Нео	Хемофарм» АД, Сербія	Супозиторії	131,57
C05AD	Анестезол®	АТ «Лекхім-Харків», Україна, Харків	Супозиторії	16,18
C05A D05	Новокаїн	ПАТ «Монфарм», Україна, Монастирище	Супозиторії	22,92
C05A D03	Гемопрокт	Фармекс групп, ООО, Україна	Супозиторії	37,50
A16A X	Обліпіхова олія	ВАТ «Нижфарм», Російська Федерація, Нижній Новгород	Супозиторії	24,80
A16A X10	Обліпіхова олія	АТ «Лекхім-Харків»	Супозиторії	19,50
D03A X16	Метилурацил	ВАТ «Нижфарм», Російська Федерація, Нижній Новгород	Мазь	37,05
A14 B	Метилурацил	ВАТ «Нижфарм», Російська Федерація, Нижній Новгород	Супозиторії	25,30
A14B	Метилурацил	АТ «Лекхім-Харків», Україна, Харків	Супозиторії	11,27
A14B	Метилурацил	ПАТ «Монфарм», Україна, Монастирище	Супозиторії	11,50
A14B	Метилурацил- Фармекс	Фармекс групп, ООО, Україна	Супозиторії	12,40
D03A X	Метилурацил з мірамістином	ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця», Україна	Мазь	45,60

Примітка: * – станом на грудень 2017 р.

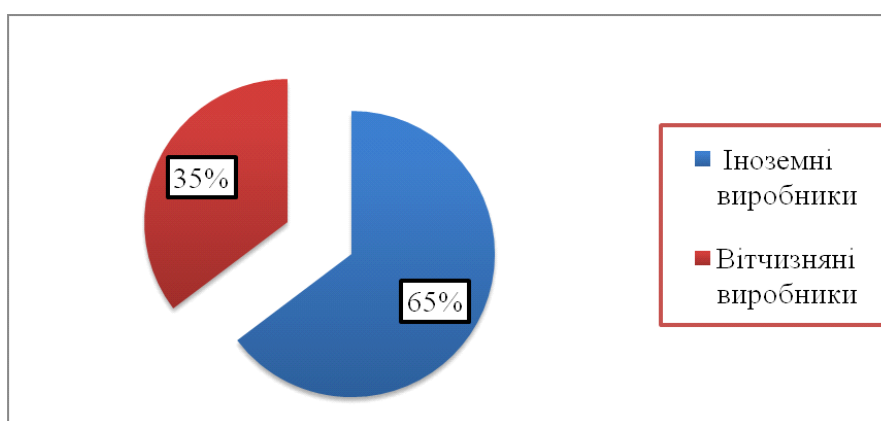

Рис. 1. Співвідношення ректальних лікарських засобів іноземного та вітчизняного виробництва, що застосовують при лікуванні проктологічних захворювань.

Вітчизняними виробниками аналізованих ЛП є: АТ «Лекхім-Харків», ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця», ПАТ «Монфарм», ТЗОВ «Фармекс групп». Про-

позиції на фармацевтичний ринок надходять також з п'яти країн світу (Швейцарії, Польщі, Німеччини, Сербії, Російської Федерації).

Асортимент ректальних ЛЗ представлений такими лікарськими формами: супозиторії – 71 %, мазі – 26 % та креми – 3 % (рис. 2).

Встановлено, що найбільш розповсюдженою лікарською формою є супозиторії.

Аналізуючи дані, наведені на рисунку 3, варто зазначити, що частка наявних лікарських засобів у формі супозиторіїв українського виробництва становить 45,8 %, а іноземного – 54,2 %. Результати порівняння вартості вітчизняних та імпортованих супозиторієвих лікарських форм (табл. 1) дозволяють стверджувати, що супозиторії іноземного виробництва є значно дорожчими від українських, тому створення нового ЛЗ у формі супозиторіїв для лікування про-

ктологічних захворювань є актуальним завданням фармацевтичної науки і практики.

Дослідивши препарати за складом діючих речовин із використанням класифікаційної системи АТС, встановлено, що супозиторії представлені такими фармакотерапевтичними групами: C05A X (інші засоби для лікування геморою та анальних тріщин для місцевого застосування) – 12 найменувань, C05A D (місцеві анестетики) – 5, A14B (нестероїдні препарати) – 4, A16A X (різні речовини, що діють на травну систему та метаболізм) – 2 та C05A A (кортикостероїди) – 1 найменування відповідно. Для більш детального аналізу супозиторії були продиференційовані в межах кожної групи за походженням діючої речовини (рис. 4).

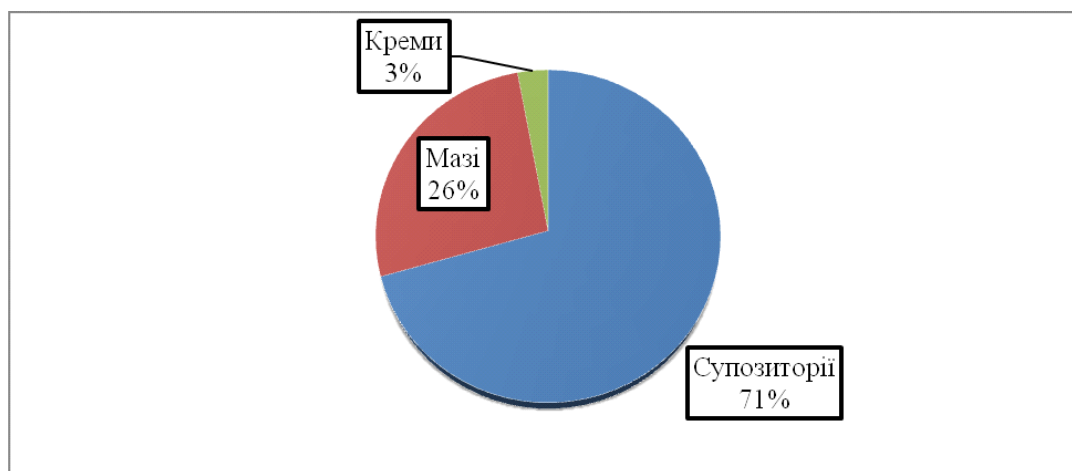

Рис. 2. Аналіз ректальних лікарських засобів, що використовують для лікування проктологічних захворювань, за формами випуску.

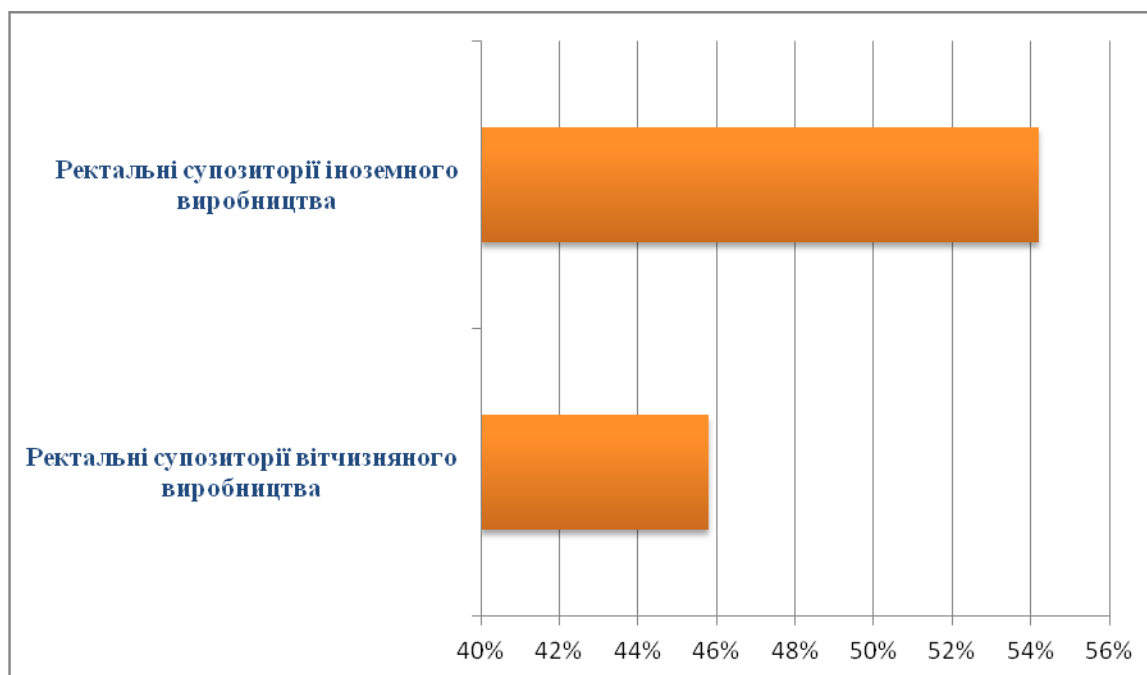

Рис. 3. Співвідношення ректальних супозиторіїв іноземного та вітчизняного виробництва, що застосовують при лікуванні проктологічних захворювань.

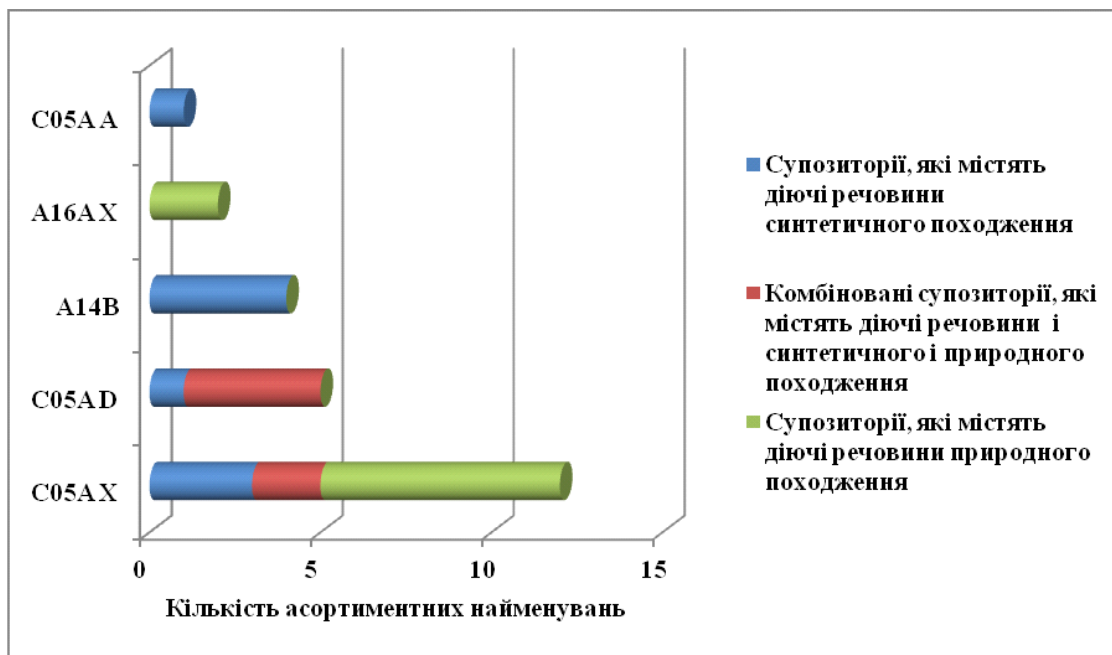

Рис. 4. Аналіз асортименту ректальних супозиторіїв згідно з класифікаційними групами АТС з врахуванням походження діючих речовин.

За результатами проведеного дослідження встановлено, що частка супозиторних лікарських форм із діючими речовинами природного походження становить 37,5 %, 25 % – комбіновані препарати (містять речовини природного і синтетичного походження) та 37,5 % прийшлося на препарати з речовинами синтетичного походження. Проаналізувавши супозиторії за складом діючих речовин, виявлено, що найменшим є асортимент комбінованих препаратів, терапевтичний ефект яких забезпечується поєднанням речовин природного та синтетичного походження.

Висновки. Проведено аналіз асортименту ректальних лікарських засобів, представлених на фарма-

цевтичному ринку України, які використовують при медикаментозній терапії проктологічних захворювань. У ході досліджень встановлено, що частка ЛЗ закордонного походження становить 65 %, що значно перевищує кількість препаратів вітчизняного виробництва.

Дослідивши ректальні лікарські засоби за країною виробником, формою випуску, вмістом діючих компонентів та ціною політикою, ми дійшли висновку, що асортимент вітчизняних ректальних супозиторіїв, які застосовують в проктології, є недостатнім, тому актуальною є розробка нових, сучасних ректальних супозиторних форм для лікування проктологічних захворювань.

АНАЛИЗ ОТЕЧЕСТВЕННОГО ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОГО РЫНКА РЕКТАЛЬНЫХ ЛЕКАРСТВЕННЫХ СРЕДСТВ, ПРИМЕНЯЕМЫХ ДЛЯ ЛЕЧЕНИЯ ПРОКТОЛОГИЧЕСКИХ ЗАБОЛЕВАНИЙ

И. М. Олийник, С. М. Феденько, М. И. Федоровская

Ивано-Франковский национальный медицинский университет

olijnyk.ivanna89@gmail.com

Цель работы. Целью нашего исследования было изучение номенклатуры зарегистрированных в Украине ректальных лекарственных средств (ЛС) для лечения таких проктологических заболеваний, как геморрой, анальная трещина, проктиты.

Материалы и методы. Использован маркетинговый, статистический и графический анализы.

Результаты и обсуждение. В ходе исследований установлено, что на отечественном рынке представлено 34 наименования ректальных ЛС различных форм выпуска, из которых 71 % – супозитории, 26 % – мази и 3 % – кремы; доля ЛС украинского производства составляет 35 %, а иностранного – 65 %. Результаты проведенного маркетингового анализа свидетельствуют, что актуальным и перспективным является создание новых отечественных ректальных лекарственных средств для применения в проктологии.

Выводы. Проведено маркетинговое исследование отечественного рынка ректальных лекарственных

препаратов, применяемых в терапии проктологических заболеваний. Ректальные лекарственные средства были проанализированы по странам-производителям, форме выпуска, содержанием действующих компонентов и ценовой политикой. В результате проведенного исследования сделан вывод, что ассортимент отечественных ректальных лекарственных препаратов, применяемых в проктологии, недостаточен, поэтому актуальной является разработка новых, эффективных форм ректальных лекарственных средств для лечения проктологических заболеваний.

Ключевые слова: проктологические заболевания; геморрой; ректальные лекарственные средства; фармацевтический рынок Украины.

ANALYSIS OF THE DOMESTIC PHARMACEUTICAL MARKET OF RECTAL DRUGS USED FOR TREATMENT OF PROCTOLOGIC DISEASES

I. M. Oliynyk, S. M. Fedenko, M. I. Fedorovska

Ivano-Frankivsk National Medical University
oliynyk.ivanna89@gmail.com

The aim of the work. Studying the nomenclature of rectal drugs registered in Ukraine (Medicinal Products) for the treatment of proctologic diseases, such as hemorrhoids, anal fissures, and proctitis.

Materials and Methods. Marketing, statistical and graphical analyzes.

Results and Discussion. During research it was established that 34 names of rectal drugs (RD) in different dosage forms were presented in the domestic market, of which 71 % were suppositories, 26 % – ointments and 3 % – creams; the share of RD of Ukrainian production was 35 % and foreign – 65 %. The results of the marketing analysis show that the development of new domestic rectal drugs for use in proctology is actual and prospective.

Conclusions. The marketing research of the domestic market of rectal drugs used in the treatment of proctologic diseases was conducted. Rectal drugs were analyzed by country of origin, dosage forms, content of active ingredients and price policy. As a result of the research, it was concluded that the range of domestic rectal drugs used in the proctology was not sufficient. So, the development of new, effective dosage form of RD for the treatment of proctologic diseases is important.

Key words: proctologic diseases; hemorrhoids; rectal drugs; the pharmaceutical market of Ukraine.

Список літератури

1. Чобей С. М. Використання біофлавоноїдів у комплексному лікуванні геморою / С. М. Чобей // Науковий вісник Ужгородського університету, серія «Медицина». – 2015. – № 1(51). – С. 173–177.
2. Яковлева Л. В. Дослідження механізму протизапальної дії нової вітчизняної мазі «Естан» на різних моделях гострого запалення / Л. В. Яковлева, К. П. Бездітко // Клінічна фармація. – 2008. – № 3. – С. 30–34.
3. Іфтодій А. Г. Критерій ефективності лікування хворих на хронічні ускладнені анальні тріщини / А. Г. Іфтодій, І. М. Козловська, О. В. Білик // Вісник ВДНЗУ «Українська

медична стоматологічна академія». – 2013. – № 4(44). – С. 22–25.

4. Conservative versus surgical treatment for chronic anal idiopathic fissure: a prospective randomized trial / M. Rosa, G. Cestaro, C. Vitiello [et al.] // Updates Surg. – 2013. – Iss. 65 (3). – P. 197–200.

5. Дослідження впливу природи і складу основи на вивільнення сукцифенату та діакамфу із супозиторіїв / Н. А. Кондратюк, В. О. Грудько, Д. І. Дмитрієвський, С. І. Мерзлікін // Вісник фармації. – 2008. – № 2(58). – С. 52–55.

References

1. Chobei SM. [Complex treatment of hemorrhoids using bioflavonoids]. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu, seriia «Medytsyna». 2015;1(51): 173-7. Ukrainian.
2. Yakovleva LV, Bezditko KP. [Investigation of the mechanism of anti-inflammatory action of the new domestic ointment «estan» on different models of acute inflammation]. Klinichna farmatsiia. 2008; 30-4. Ukrainian.
3. Iftodii AH, Kozlovskia IM, Bilyk OV. [Efficiency criteria for evaluating treatment of patients with chronic complicated

anal fissure]. Visnyk VDNZU «Ukrainska medychna stomatolohichna akademiia». 2013;4(44): 22-5. Ukrainian.

4. Rosa M, Cestaro G, Vitiello C. Conservative versus surgical treatment for chronic anal idiopathic fissure: a prospective randomized trial. Updates Surg. 2013;65(3): 197-200.

5. Kondratiuk NA, Hrudko VO, Dmytrievskiy DI, Merzlikin SI. [Investigation of the influence of the base's nature and composition on releasing of succiphenate and diacamph from suppositories]. Visnyk farmatsii. 2008;2(58): 52-5. Ukrainian.

Отримано 09.02.2018